

5/1940

ARHIEPISCOPIA TOMIS
BIBLIOTECA Nr. 12248

ANUL XVII

Maiu 1940

No. 5

TOMIS

REVISTĂ EPARHIALĂ DE CONSTANȚA

CEL CE VA BEA DIN APA, PE CARE O VOIU DA EU,
 NU VA INSETA IN VEAC. — IOAN IV. 14

S U M A R :

1. Cuvântare . . . . . + **Gherontie**
2. Impresii și așezări . . . . . **Referent R.**
3. *Ne trebuie Biserici.* . . . . . **Al. Nicorești**
4. Naționalismul lui Eminescu . . . . . **Pr. Gh. Popescu**
5. Suferința ajută la mântuire . . . . . **I. Mihăilescu**
6. Un apostol . . . . . **R.**
7. Recenzii . . . . . **R.**
    Document creștin . . . . . **R.**
    Carte despre Iisus . . . . . **Pr. Al. Ionescu**
8. *Partea oficială* . . . . . * * *
9. *Stele de Mai (poezie)* . . . . . **Al. Nicorești**
10. *Cronica externă* . . . . . **Preot Grumăzescu**
11. *Informațiuni* . . . . . **R.**
12. *Parohii vacante* . . . . . *

T O M I S

Revistă oficială, lunară, eparhială, de Constanța.
Sub patronajul Prea Sfințitului
EPISCOP GHERONTIE

CUVANTARE

Ținută la depunerea jurământului membrilor sfaturilor F. R. N.¹⁾

Iubiților

În toate timpurile și la toate popoarele, s'a obișnuit a se folosi formula sacră a jurământului, fie pentru a se confirma un adevăr ori spulbera o minciună, fie pentru a se veni cu toată garanția întru păstrarea unei făgădueli solemne.

Însuși Mântuitorul, când a fost dus în fața sine-driului și a arhierelui Legii Vechi, Caiafa, a ținut să adeverească Dumnezeirea Sa printr'o succintă formulă de jurământ: „Jură-te pe Dumnezeul cel viu, - I s'a adresat arhierul, - să ne spui nouă de ești tu Christosul, fiul lui Dumnezeu“, - la care Iisus Christos, Domnul nostru, a răspuns: „Tu ai zis,“ adică, în limbaj mai precis: jur că Eu sunt Fiul lui Dumnezeu.

Sfinții Apostoli, apoi, în frunte cu marele misionar al neamurilor, Pavel, au simțit nevoia să se jure pe Dumnezeu atot puternicul, pentru a înveșmânta cu toată autoritatea necesară cuvântul propovedaniei lor, față de oamenii puțin credincioși și îndoelnici, depe atunci, ca și de astăzi.

1) La 5 Mai 1940, în orașul Constanța

„Te jur înaintea lui Dumnezeu și a lui Iisus Christos și îngerilor Lui celor aleși, ca să păzești acestea“, se adresează Sfântul Pavel către ucenicul său Timotei, în cea dintâi scrisoare, ce i-a trimis acestuia.

Dar jurământul de credință și devotament întreg, pentru îndatoriri înalte, este și în datina românească.

Voevozii trecutului nostru eroic mergeau, în preajma luptelor cu năvălitorii hrăpăreți - în fața Sfintelor Altare și se legau înaintea lui Dumnezeu că, dacă vor eși biruitori din impas, fi-vor dăruitori largi ai Bisericii și așezămintelor ei.

Așa jurat-au credință lui Dumnezeu și moșiei străbune, Mircea Bătrânul, Stefan Voevod, Mihai Viteazul, Matei Basarab și alții, și, în vifor de lupte și încleștare de răsboaie, au biruit, având o mână pe sabie și una pe Sfânta cruce.

Tot astfel juratu-s'au moșii lui Iancu, pandurii lui Vladimirescu, pentru biruința ideii românești, și, tot așa, la baza gloriei eroilor, dela Mărășești, stă legământul de credință față de țară și toate sfintele ei patrimonii.

Iubiților,

Domniile Voastre, ca mărturisitori ai învățăturilor evanghelice și demni urmași ai eroilor din lungul sbucium al trecutului românesc pentru înfăptuirea unității naționale, ați îndeplinit astăzi o datină creștinească și una românească în același timp.

Cu câteva clipe mai înainte ați făcut legământ sfânt, că veți depune toată strădania Dvs., mergând până la jertfa de sine, pentru propășirea nației noastre.

Ați jurat solemn pentru țară și Rege!

Jurământul acesta vă dă mari obligații, prin atotputernicia lui Dumnezeu. Cea dintâi datorie, ce Vă calcă este să lucrați din răputeri, pentru liniștea și înflorirea internă a țării noastre. Dvs. sunteți ostași ai ordinii sociale și ai binelui obștesc. A doua datorie și cea mai mare este să aveți ca stea călăuzitoare a vieții Dvs. jertfa de care dă dovadă zilnic Prea înfe-

leptul și prea iubitul nostru Suveran, Majestatea Sa Regele Carol al II-lea.

Să vă iubiți Patria, s'o păstrați neștirbită și să înconjurați cu toată căldura inimii Dvs. ființa Regelui.

Prin credința și munca Dvs., la propășirea Patriei și gloria Regelui!

Așa să vă ajute Dumnezeu!

Trăiască Regele

† Gherontie

Impresii și așezări dobrogene.

Pe o lapoviță cu vânt rece, biciuitor în față, pentru obligațiuni, care trebuiau neapărat împlinite, pe un drum impracticabil, în vremea topirii zăpezii, am ajuns, la timp în satul Stânca, com. Unirea jud. Caliacra. Satul e situat pe malul mării, la 12 km. spre Nord de capul Caliacra.

Are 105 familii, din care 30 coloniști. Vizitatorul, care cunoaște alte statornicir și stări atmosferice, la alte locuri din țară, venind pentru întâia oară aici, rămâne adânc impresionat, de constatările specifice și interesante, din această localitate.

În toată Dobrogea sînt așezări, obiceiuri, amintiri istorice și oameni mult deosebite de la un loc la altul. Vizitându-le, găsești lucruri, care e bine să fie cunoscute mai de mulți. Mai ales călătorind pe malul mării, simți senzații, vezi priveliști și ai ocazie să cercetezi amintiri istorice, care nu sînt descrise, sau cercetate îndeajuns. Acestea sînt dovezi ale multor stăpînitori, pe care i-a schimbat pămîntul dobrogean.

Este recunoscut că, coasta maritimă a mării noastre e mai frumoasă ca priveliște pentru vizitatori și mai cu efect pentru suferinzi, de cît multe poziții marine cu renume mondial.

Urmele popoarelor Traco-Getice, ai căror moștenitori sîntem, ne îndreptățesc la pretenții pentru stăpînirea acestor locuri, iar dovezile de vechimea cre-

ștină, ne sînt prețioase contra clevetitorilor credinței ortodoxe.

Aceste considerațiuni, raportate și la fierberea, ce este în omenire astăzi, își măresc prețuirea în sufletele noastre și ne dau noi imbolduri de curaj, în apărarea patrimoniului național.

Toate numirile vechi ale satelor și localităților din Dobrogea sînt turcești, turcii fiind urmașii stăpînirii romane și bizantine.

Acestea arată și vechimea turcilor aici, față de alte neamuri suprapuse mai târziu și mai ales pentru vecinii de la sud, care n'au pe ce-și intemeia pretențiile lor, de cât pe îngăduința acestui pămînt, care i-a primit și spre care au emigrat din localitățile muntoase, sărace și neproductive ale Bulgariei.

Impilarea și tirania exercitată de bulgari asupra populației turcești de la 1877 pînă la 1913, când a intrat stăpînirea românească, i-a făcut pe mahomedani să plece, iar găgăuții creștini au fost compect asimilați.¹⁾

Această asimilare a fost ușurată prin faptul, că erau tot creștini, ca și bulgarii.

Numirea satului, de Stînca, e recentă, românească. Numele turcesc este *Caiabeichioi*. E format din trei cuvinte: Caia, nume propriu și însemnează și piatră. Bei, știm că era un rang, o boerie turcească, iar chioi însemnează sat. Deci ar însemna în traducere românească: Satul beiului Caia, care probabil era proprietarul moșiei, de care ținea satul.

Prin analogie de la piatră, românește i s'a zis Stînca. In acest loc și malul mării e cu stînci la mal și în fundul apei.

La un kilometru de sat sînt urmele unei cetăți, sau turn de veghe, lucrat din piatră, frumos fasonată cc. 300 m. p., care probabil a fost grecesc. Se poate să fi servit și la debarcatul corăbiilor, fiind jos.

1) In satul Șabla, cu ocazia mutării cimitirului vechiu (1920), s'a constatat de preotul local Leonida Mateescu, că osemintele vechi erau aduse și puse în două partizi bine distincte. Bătrânii i-au explicat, că foști găgăuți se îngropau deosebit, ca altă națiune, iar acum au uitat și limba și neamul, zicându-și toți bulgari.

În dreptul satului Șabla - 8 km. la Nord a fost cetatea Careia, iar spre Sud. la Surtuchioi - 6 km. - a fost cetatea Heracleia. Cu ocazia surpării unui mal spre Șabla, s'au găsit bani Tranco-Geți, cu multe secole înainte de Hristos și alții din timpul lui Mitrîdate din Pont, malul opus al Mării Negre, - 123 - 63 a. H., care a avut multe lupte cu romanii.

Există în sat o piatră, probabil funerară, a cărei inscripție e necompletă, în grecește cu data de 1614 și numele Gheorghiu și soția Teodora. ²⁾ Aceasta e un indiciu pentru urmele creștinismului și că erau și locuitori greci atunci, în această localitate.

Satul Stânca este la un loc retras și cu drumuri, care iarna și primăvara sînt impracticabile. Din această cauză stă izolat săptămîni întregi, ne putînd comunica prin nici un mijloc. Cu ocazia viscolelor și frigului din anul acesta la Ianuarie, a stat 16 zile, fără a fi cercetată de cineva și nici poșta n'a putut ajunge acolo. Marea este semnalul de prevestire al timpului și după felul sgomotului, ce-l tace, locuitorii știu, ce fel de timp va fi.

Apa fiind mare la țărm - 50 m. -, și în vederea înaintării, ce o are pămîntul în apă, toate vapoarele trec în imediată apropiere. Locuitorii cunosc tot felul de nave și de pavilioane. Ceva curios este prezența focilor, o specie mai degenerată. Se spune că în urmă cu câțiva ani, un locuitor cînd făcea baie a prins un pui de focă, pe care l-a luat drept o minunăție, neștiind ce e.

L a adus în sat, de l-au văzut mulți și apoi i-a dat drumul iar în mare.

Sînt timpuri, cînd pești mici, vin la mal mulți de tot și-i prind locuitorii cu mîna, sau vase casnice. De alte feluri de vînaturi de pești, nu se ocupă nimeni, locuitorii fiind toți plugari.

În sat nu sînt nici un fel de pomi, că nu cresc. Pe malul mării cresc smochini sălbateci, a căror fructe nu le lasă să ajungă la maturitate, culegîndu-le de verzi și le vînd pentru dulceață.

²⁾ Aceste informații le-am luat de la Preotul Țîțov din Șabla, care e de 40 de ani pe acele locuri. Piatra e la locuitorul Mitu Racev.

Nici în împrejurimi și mai departe pe malul mării până la Mangalia, nu cresc pomi nici roditori, nici neroditori. Salcâmul, care e atât de rezistent la toate, intemperiiile aici e degenerat, iar în pădurea din apropiere, stejarul nu crește nici 4 m. înalt și 10 - 15 c. m. în diametru.

Construcțiile sînt toate numai de piatră, de care e destulă în toată Dobrogea, însă mai cu puțin gust ca în alte părți. În special curțile sînt făcute din piatră pusă fără legătură una cu alta, fără mortal de pământ, sau ciment, cum sînt în alte părți. Curțile de obicei sînt fără porți și fără nici o estetică, simetrie sau regulă.

Din această cauză, privit în ansamblu, satul îți dă impresia de ruine istorice.

Păsări sălbatice nu sînt de nici un fel, chiar ciorile, care în altă parte sînt în cîrduri de mii, aici nu sînt, neavînd pe ce sta și unde să-și facă cuiburi. Ce e mai curios nici în sbor nu vin pe acolo.

Asemenea și sălbătăciunile lipsesc. Doar epuri apar câte unul iarna.

Pământul are o culoare mai deschisă, ca în alte părți și e argilos. De aceia se lucrează foarte greu. Coloniștii mai ales până se întremează și-și fac vite, o duc greu. Ceiace se lucrează în altă parte cu 4 sau 8 vite, aici trebuiesc duble. Este însă foarte productiv, mai ales pentru grâu, care se pune în loc odihnit un an. Acum s'a introdus și cultura orzului de toamnă. Cele de primăvară, cerealele, nu se fac decît în ani rari și excepțional de ploioși. Porumbul nu rentează. Coloniștii, români din stînga Dunării, învățați cu mămăliga o duc greu, pun mereu și nu se face.

Cauza sînt ploile, care vara nu sînt aproape de loc. Sub influența curenților de mare, fiind pe istmul înaintat, nouri când ajung în curenții, de o parte și alta se împrăștie, se întorc înapoi și acolo nu plouă.

În vara și toamna 1939, cât a ploaie de mult în țară, aici n'au fost de cât în Septembrie câteva ploi și nu așa mari. Apropierea mării însă face, ca să cadă foarte multă rouă și semănăturile de toamnă fiind înrădăcinate le e de ajuns.

Vânturile bat vara spre mare și iarna dinspre mare

Dar spre a gusta din frumusețea acestor poziții și privelișilor, de albastrul mării reflectat pe cer, să vizitezi vara această localitate. Fiind poziție în apropiere cu Balcicul, are aceleaș condiții atmosferice și de priveliști.

Dacă Balcicul a fost ales de Regina poetă, Maria, ca cea mai frumoasă poziție din țară dăruindu-i inima sa scumpă, care a bătut atât de mult, pentru neamul românesc în vremuri de bucurie și mai ales restriște, cred că este locul, care a meritat această atenție.

De multe ori locuitorii vedeau prin sat pe mândra și frumoasa Regină, plimbându-se cu un mic anturaj,

În una din zile, s'a coborât la plugul unui nevoiaș bătrân, care ara în curtea bordeiului. A mers împreună cu el pe brazdă. I-a ascultat păsurile și i-a destăinuit cauza sărăciei lui și a lipsei de pământ. Înprejurarea, că a venit din regat după hrana vieții pe aici mai de mult, dar n'a avut cu ce să-și procure acte n'a fost înproprietărit.

Peste scurt timp i-a venit ordin și a fost înproprietărit.

Referent R.

„Bună este sarea : dacă însă sarea se va strica, cu ce se va săra ? Aveți sare în voi și fiți în pace unul cu altul“
(Marcu : 9.50).

Ne trebuie Biserici.

de Al. Panaite Nicorești.

Regulamentul pentru înființarea Frontului Renașterii Naționale, la art. 2, glăsuește așa : „F. R. N., urmărește înălțarea Patriei, prin întărirea ideii naționale și a solidarității fiilor ei. - *Intărirea familiei ca celulă socială, creerea unei vieți spirituale, prin dezvoltarea credinței creștine și a culturii autohtone*“ etc.

Creerea unei vieți spirituale, prin dezvoltarea credinței creștine : Da, e timpul cel mai potrivit, când această viață trebuie cultivată și înălțată, până dincolo de marginile hunei voințe. Cercetarea fiilor desăvârșiți ai aceluiași neam, cultivarea lor și chemarea la adevărata viață, întru prea mărirea Bisericii celei vii a

lui Hristos, despre care mult iubitul nostru Suveran, M. S. Regele Carol II, ne-a trezit la realitate, spre a nu lăsa în uitare acel imperativ sufleteș și de înaltă necesitate spirituală. Ne trebuie, o societate cu oameni mai buni și pentru a-i avea astfel, se impune să le punem la îndemână mijloace de regenerare sufletească, pentru a-i îndrepta pe calea credinței și faptelor creștine.

Ne trebuie o reînviere sufletească pentru orice bun român și prin o acțiune spirituală vie, să creem în popor, suporturi morale puternice, prin care să-l facem, așa cum zice Sft. Apostol Pavel; „Viu lui Dumnezeu și mort pentru păcat“.

Astăzi, când sufletul omenirii este ca un deșert, prin care bate vântul tuturor viciilor, ambițiilor și îndoelilor, și când la răsăritul idealurilor, nu mai este calm, ci numai nori negri și griji de sine, acum s'ar putea începe o binecuvântată „ofensivă spirituală“.

Marele scriitor O. S. Marden spunea: „Dacă tindem fără întrupere, spre mai bine, spre mai frumos, spre mai nobil și dacă luptăm mereu să atingem aceste idealuri, nu-i posibil să nu propășim. Ambiția dominantă a spiritului nostru fiind nobilă, ne va face o viață nobilă, dacă este vulgară și josnică. Ne va face o viață de aceeași valoare.“

Pentru a trezi în viața maselor, acel ideal nobil, ne trebuie mijloace sustinute de o acțiune vie. Semănători avem: Preoții și mireni cu pregătire și cunoștințe temeinice.

Nu avem, - și aceasta e marea noastră durere, - nu avem, centre potrivite, pentru astfel de manifestări. *Nu avem Biserici.*

În Constanța mai cu osebire, avem numai cinci Biserici, atât de câte sunt și în satul meu natal, Nicorești. Mai sunt create câteva parohii, pentru cari, nici până astăzi, nu li s'a destinat, *nici cel puțin locul de biserică.*

Astfel în centrul orașului este parohia Sft. Nicolae I, al cărei consilier parohial sunt și eu.

Sunt deci, în măsură să cunosc și să împărtășesc și altora, că s'a intervenit în repetate rânduri, pe lângă primăria Constanța să se dea acestei parohii de îndată, locul necesar pentru Biserică. Căci Biserica ce o avea a fost destinată drept Catedrală Episcopală. Primăria Constanța, care are obligația de a-i da locul necesar pentru ridicarea unei noi Biserici nici până astăzi, nu a rezolvat această creștincască operă. La fel s'a procedat și cu alte parohii fără Biserici din Constanța, pentru Sf. Nicolae II, Cuvioasa Paraschiva și Sf. Dumitru.

Din această cauză, puținele Biserici, ce sunt în Constanța, sunt întotdeauna arhi-aglomerate, cum am constatat cu prilejul Sf. Iuviere a Domnului din anul curent. Copiii și elevii, nu mai pot fi duși la Biserică, pentru motivul, că nu au loc. Tocmai copiii, acei copii în frăgezimea cărora, trebuie, să turnăm din belșug, nectarul frumoaselor simfăminte religioase, tocmai ei nu pot merge la Biserică.

Nu mai zic de satele din Cadrilater (județele Caliacra și Durostor) unde la 10 sate avem câte o Biserică. Cum putea-vor oare acei săteni, să-și apropie sufletul de Dumnezeu, când nu există pentru ei un lăcaș de închinăciune, unde să-și îplinească cerințele religioase.

Dece să nu se audă, de Crăciun, de Paști și de sărbători, dangățul cloapetelor dela Biserici, și în acele îndepărtate sate?! Cum putea-vor fi desăvârșiți creștini și români locuitorii acelor sate, când nu au printre ei pe reprezentantul lui Dumnezeu, când nu au Biserica de rugăciune, de mântuire sullească ?

Și, în vreme ce în Constanța și în Cadrilater, copiii și creștinii în genere sunt lipsiți de tot ceace este necesar înduhovnicirii lor, negura devine tot mai puternică în sullete, timpul trece fără roade, iar sectarii, acei cunoscuți sectari, cu fondurile lor de propagandă și prozelitism, dăunători neamului și credinței celei mai desăvârșite a lui Hristos, ortodoxismul, ne otrăvesc, ne corup și ne rănesc sufletul poporului, întunecându-le mintea.

Iată durerea noastră!

„In viața unui stat modern și cu mari perspective de viitor, cum e țara noastră, menținerea neștirbită a credinței în sufletul poporului este considerată tot atât de importantă, poate mai mult decât legiuirile și opreliștele omenești. Teama de Dumnezeu înblânzește mai mult, decât teama de oameni.“

Iată, pentruce în baza acestor concepții, statul trebuie să înlăture tot ce ar dăuna *unității religioase și să sprijine stâlpii credinței strămoșești*: Preoții. Pregătirea sullească, să fie considerată ca o platoșă de apărare împotriva tuturor încercărilor de destrămare națională.

Iată grija P. S. Episcop Gherontie, în ce privește nevoile religioase ale credincioșilor. Iată pentruce ne îngăduim a la e cel mai călduros apel, către Excelența sa D-l. G-l. Adjutant Grigorescu distinsul și iubitul nostru Rezident Regal, - pe care-l știm un desăvârșit ostaș, bun român și drept credincios, ca împreună cu iubitul și mult alesul nostru Prea Sfințitul Arhipăstor și Episcop Gherontie, cu ale căror opere de înaltă valoare spirituală ne putem mândri toți, să întocmească planul, pentru începerea unei ofensive spirituale, repartizarea fondurilor și punerea temeliiilor a cel patru Biserici în Constanța, și să înzestrezze Cadrilaterul cu Biserica și preot în liecare sat.

Pentru realizarea acestei naționale și creștinești cerințe e nevoie mai întâi de fonduri, care s'ar putea găsi, lie dela stat, lie și din inițiativa și concursul particular. Suntem convinși, că inițiativa, nu va întârzia, spre mulțumirea tuturor și prea mărirea Bisericeii și a Patriei.

Naționalismul lui Eminescu

Culmea gândiri și a expresivității în poezia românească a atins-o Mihail Eminescu. În cugetarea politică acelaș om, lovindu-se în viață de toate neajunsurile și nedreptățile ei, a formulat principiile cele mai juste și cele mai pline de bun simț în domeniile politicii generale. Orice om politic de azi, orice naționalist convins și sincer, ar trebui să gândească și să-și însușească felul de a vedea a lui Eminescu, din articolele sale politice.

Din toate aspectele și atitudinile sale politice - ceceace ne interesează pe noi -, este naționalismul său.

Două partide mari erau pe vremea lui Eminescu, care-și disputau înfățișarea: partidul liberal și partidul conservator. El și-a însușit doctrina conservatoare, atacând cu violență pe liberali, după cum îl găsim exprimându-se: „Canalia liberală, a nimicit ideile, ce-mi făurisem despre viață“. Iar în scrisoarea III:

*„Au de patrie, virtute, nu vorbește liberalul,
De ai crede, că viața-i e curată ca cristalul?“*

Mai ales unele personaje politice adverse au fost atacate de el până la caricaturizare. Ex. C. A. Rosetti. Ideile, cari se desprind din credința lui politică sunt: baza poporului românesc o formează pătura țărănească; bună, generoasă, dornică de dreptate și adevăr, ea își cere dreptul la viață. În ciuda însușirilor sale sulețesti, ea este în aspirațiile sale spre mai bine. Nu poate să se afirme, fiindcă câțiva oameni politici nu-i dau această posibilitate, înăbușindu-i elanurile sale sănătoase. Pe deasupra aceeaș pătură, în care rezidă tot trecutul, prezentul și viitorul nostru, este amar exploatăată și dominată aproape de streini hrăpăreți, streini de sânge și aspirațiile noastre.

Acum vine laza naționalismului său integral, când scoate accente de adâncă revoltă și stigăte de sinceră și îndreptățită ură contra streinilor de țara sa, despre care spune:

*... In slatul țării se adună să se admire:
Bulgăroi cu ceafa groasă, Grecotei cu nas subțire.
Toate mutrele acestea sunt pretinse de Român,
Toată greco-bulgărimă e nepoata lui Traian!
Spuma asta nveninată, astă plebe, ăst gunoi,
Să ajung'a fi stăpână și pe țară și pe noi? (satira III)
Iar la amintirea lui Ștefan cel mare strigă:
Ștelame Măria Ta,*

*Tu la Putna nu mai sta,
Las' Arhimandritului
Țoată grija schitului*

Acest naționalism este același ca și la generațiile eroice crescute în atmosfera României-June dela Viena. Deci cultul lui Eminescu pentru trecutul istoric al poporului românesc, dragostea lui pentru pământul acestei țări, mergea până la religiozitate, până la un fel de amortire a rațiunii lugide și ucigătoare câteodată, lăsând să vorbească numai inima lui, intuiția lui clar văzătoare de om superior. Pentru aceasta, acest naționalism al lui s'a numit naționalism mistic. Caracteristic pentru acest fel de naționalism este poezia lui „Epigonii“ în care înaintașii lui îi apar sub aureola unor ființe învăluite de misterul dumnezeirii. Ținut treaz pururi, ca sub o baghetă magică dominatoare și călăuzitoare de acorduri de gândul națiunii, sufletul lui Eminescu a trecut printr'o variată gamă de simțiri. Deaceia naționalismul lui are un adânc substrat afectiv și ideologic. El a simțit cu inima sa, a trăit ceea ce a scris, a suferit toate necazurile poporului, pe care le-a dat în vileag. Dar trebuie să recunoaștem, că la baza atitudinii lui Eminescu sunt și convingerile filozofice. Eminescu a fost în strâns contact cu ideologia europeană contemporană, prin universitate și lecturi prin marea influență asupra lui a naționalismului german post-kantian și prin naționalismul italian mazzinian.

Izvorul dintâi al naționalismului eminescian trebuie situat în adâncurile sufletului poetului. Violența și absolutismul, cu care și-a manifestat naționalismul constituie o dovadă a unei rase pur românești. Instinctelor rasei lui s'au adăogat în cursul copilăriei și adolescenței lui, destule elemente, cari i-au caracterizat simțul național. În perigrinările lui prin mai toate ținuturile românești și în special prin cele subjugate, au fost îndemnul cele mai vii pentru naționalismul său. La izvorul acesta al naționalismului eminescian se adaugă elemente de cultură națională, însușite de Eminescu, pe cele trei căi cunoscute : ale cronicii, ale influenței culturale, a mediului bucovinean prin Aron Pumnul, a lecturii scriitorilor, cari l-au precedat. Acesta e mediul autohton al naționalismului său.

În scrierile sale politice, spre deosebire de poezie, Eminescu și-a desfășurat personalitatea sa omenească, care avea în sufletul ei dorul de mai bine și care credea într'un viitor mai strălucit al patriei lui.

Prin expresia lui liberă, naționalismul lui Mihail Eminescu, va trăi multă vreme.

**Preot Gheorghe N. Popescu
Ghimpați - Ialomița.**

Suferința ca mijloc de mântuire.

Dela începutul omenirii, apare'n lume - prin greșala proto-părinților neamului omenesc - suferința. Păcătuiind primii oameni prin neascultarea lor, sunt pedepsiți de Dumnezeu. De unde până atunci nu cunoșteau ce este suferința, nevoia sau durerea, trăind în împărăția binelui, în fericire și'n dragoste divină, acum sunt sortiți ca - Adam prin sudoarea frunții sale să-și mănânce, pâinea și cu multă trudă să scotă hrana sa din pământ, iar Eva pentrucă a îndemnat pe bărbatul său la neascultare, în durere să nască Iii (Gen. III 16 - 19), De aci înainte trăiește și suferă multe. Suferința lor se transmite urmașilor lor, lui Cain care varsă sângele fratelui său Abel și este blestemat și pedepsit de Făcătorul său și după el, întregul neam omenesc, luând proporții din ce în ce mai mari.

Omul devine mic și supus suferințelor de tot felul, supus morții ca urmare a păcatului săvârșit de Adam.

Omul suferă mult, pentru că se abate dela *legea eternă*, uită de Dumnezeu, se înstrăinează de El și se conduce în viață după poftele și dorințele sale.

Viața i se scurge repede și în goană după cele ale vicții, omul se îndepărtează mai mult de Dumnezeu. Omenirea se înrăește, eeace face pe bunul Dumnezeu să - și aleagă un popor prin care o să perpetueze ideea divinității. Acesta a fost neamul lui Israel. Prin el, Dumnezeu menține ideea mântuirii și se trimete tuturor o rază de mângâiere. Israel însă înrăit în sapte și lipsit de orice recunoștință, nesocotește pe Dumnezeu și se închină făpturilor omenești.

Cu venirea Mântuitorului, suferința capătă un rol mai important. Intreaga învățătură a Dumnezeescului Iisus este presărată de suferință. Insași El - Fiul lui Dumnezeu - suferă pentru a schimba firea omenirii de până atunci. Cum însă o schimbare totală nu se poate face fără suferință și blândul Iisus suferă, dându-se pildă celor ce vor să se schimbe, adică, : oricine vrea să vină după dânsul — după Evanghelia Sa să-și ia crucea și să urmeze Lui (Mat. c. 16-a 24) Crucea ce avea s'o ia cel ce urmează lui Iisus, este crucea suferințelor Lui căci, învățătura Sa fiind nouă, trebuia să 'ntâmpine multe pedici și ceice-o propoveduiau aveau să suferă pentru ea. Așa au suferit — după exemplul viu dat de Fiul divinității. Apostolii și uramașii lor. Prin suferința și credința lor, prin sângele și jertfa lor, s'a peccatuit credința cea nouă credința cea adevărată, creștinismul. Tot prin suferință s'a răs-

pândit creștinismul în lume, pen'rucă purtătorii cuvântului Evanghelic erau prinși, întemnițați, bătuți, schingiuiți, aruncați la fiare sau omorâți. Prin suferința și credința nenumăraților mucenici, martiri și sfinți a ajuns creștinismul cea mai înaltă și cea mai răspândită religioare.

Rolul suferinței în creștinism este mare, ea fiind un mijloc de mântuire al celor ce suferă pentru credința creștină. În V. T. avem pildă pe dreptul Iov, care suferă foarte mult și pentru tăria, cu care suferă și credința sa, este răsplătit, este fericit. În N. T. o mulțime de pilde ne arată că cei suferinzi se mântuiesc. Așa, suferința și chinurile fizice ale săracului Lazăr (Parab. bogatului nemilostiv), i-aduc mântuirea și fericirea veșnică. Omul căzut între tâlhari, bătut și schingiuit, este vindecat. Tămăduirile săvârșite de Iisus Hristos cu toți cei în suferință: orbi, șchiopi, slăbănogi, leproși, îndrăciți, etc, ne dovedesc că Domnul Iisus pune preț pe suferință, ascultă glasul celor necăjiți și-i ajută, scăpându-i, mântuindu-i.

Prin suferință — ca și prin rugăciune omul se purifică de tot ceace este rău, se transformă, devine mai bun, blând iertător, curat.

În suferința sa omul își vede nimicnicia lui, față de mărinimia divină, se judecă pe sine și vede greșelile și cere iertare. În ruga sa zilnică, cel în suferințe, pune mai multă căldură, sinceritate, tărie, stăruință, curățenie. Este părăsit de toți cei care, cândva i se arătau prieteni, când era în fericire. Rămăs singur cu suferința sa și fără vreun sprijin dela cineva, își îndreaptă gândirea către Tatăl milei, care primește ruga lui sinceră și-i trimete ajutorul său.

Când omul este în suferință, nu poate dori semenului său răul căci, văzând durerea sa, roagă pe Atot puternicul să ferească de suferință pe toți. În suferință apar la om cele mai nobile sentimente. Sentimentul dragostei, al milei, al binelui față de tot ceace-l înconjoară face din el altul de cum era înainte de a fi în suferință.

Deci, suferința fiind un mijloc de a ajunge la mântuire, să nu dăsnădăduiască omul, atunci când se vede cuprins de ea ci, mai vărtos să roage pe bunul Părinte Cereșc, a-l întări până o ducă până la capăt și astfel, să se purifice de tot răul dintrânsul devenind creștin adevărat. Așa fiind, o omule, când te găsești în suferință, îndreaptăți gândul numai la Dumnezeu și lasă la oparte faptele rele și gândurile viclene.

Deschide-i urechile sufletului tău și ascultă glasul Dumnezeirii ce-ți cere credință și fapte.

Ascultă glasul cugetului tău ce-ți spune să ai că îndreptar al vieții tale pe Hristos. Adu-ți aminte că Iisus a suferit chinurile cele mai mari pentru a te mântui pe tine.

Urmează poruncile Lui și fă bine pentru a fi fericit. Ia-ți

crucea suferințelor și jugul lui Hristos pe umerii tăi și urmează-i Lui.

Ca recunoștință pentru sinceritatea cu care te înconjoară Fiul divinității suferă, pătimește și mărturisește pentru El, chiar dacă știi că moartea este aproape.

Murind pentru Hristos, te mântuești dobândind împărăția lui Dumnezeu. Nu este mai frumoasă moarte, ca cea pentru Hristos. Să ai mereu pilda vie înaintea ochilor sufletului tău. Frate creștine jertfa martirilor cari, mergeau bucuroși la moarte, laudând pe Dumnezeu și preamărind pe Hristos, pentru că i-a făcut vrednici de cununa nevastăjite a muceniciei.

Ioan Mihăilescu - student teolog

Ciocârlia - Constanța

Un adevărat Apostol

Se știe, că unele din invențiile științifice, care au adus foloase omenirii, sau au răsturnat teorii, cari de mult erau axiome, au fost descoperite datorită întâmplării.

De asemenea fapte istorice, sau evenimente, care au schimbat pretinse adevăruri stabilite, au fost descoperite la întâmplare de cercetători ai bibliotecilor sau documentelor, când căutau să studieze alte chestiuni.

Sunt multe fapte și oameni devotați și demni misiunilor, pe care le-au îmbrățișat, dar care nu se cunosc. Alții au trăit în sine, au avut rol în viața socială pe care au trăit-o, dar au rămas anonimi, cu toate că ar fi meritat, să fie cunoscute și citați ca exemple deosebite.

Descrierile literare, precum și teoriile didactice, ne dau modele de urmat, mai ales în misiunea noastră preoțească către care tindem fiecare din noi, și le săvârșesc mulți, după posibilități vocație, sau împrejurări ale vieții.

Selecțiunea valorilor însă, e idealul progresului.

O întâmplare a făcut să cunoasc în un colț de județ, unde se termină drumurile, un preot, despre care aș voi să spun idealuri înfăptuite, muncă și realizări, care fac cinste și Cucerniciei Sale și tagmei noastre preoțești. Un dedicat cu suflet și trup acestei spinoase și grele misiuni, care după o muncă de 20 ani, se bucură acum de roadele muncii și devotamentului său. O pană de maestru ar putea avea un subiect, pe care să-l descrie sub diferite titluri în volume de literatură sau manuale didactice.

Ceiace m'a îndemnat să scriu, este modestia a cestui

vrednic liu al neamului, caracteristică apostolilor devotați. Descrierile care urmează sânt realități, nu propuneri, sau închipuiri de modele.

Ceiace aș voi să mai amintesc este, că în descrierile teoretice literare, sau și practice ale diferitelor modele de apostoli, se încheie cu ajungerea eroului și la o frumoasă situație materială, sau socială bine meritată. Chiar când cade învins, este ridicat sus în ochii noștri, ceiace aici nu e cazul. Asemenea eroi teoretici ajung pretențioși, renumiți, se vorbește despre ei cu răsunet, se scrie și sînt cunoscuți și stimați de toți. Eroul nostru n'are nici acest renume sau pretenție.

In parohie a venit imediat după războiu și a terminat Biserica, care de 10 ani era începută. Ne închipuim ce însemnează un sat izolat și zece ani fără biserică! Obiceiurile și obligațiunile creștinești nepracticate se uită, sau es din uz. Adăugați, că în timpul construirii Bisericii, sînt fricțiuni între preot și credincioși, pentru strângere de fonduri. Știm apoi, că în războiul trecut, mai mult ca altele, prin lungimea timpului, cât a ținut și grozăviile săvârșite, se pervertiseră simțămintele de umanitate și religioase.

Invadarea sectelor, a adus multă turburare în viața religioasă a credincioșilor.

Mulți veniseră din război convertiți la secte, iar situația izolată a satului, îngăduie negustorilor ambulanti, dela București și Ploiești, să lucreze neobservați și necontrolați de autorități, Lipsa preotului, le ajutase să lucreze nestingheriți. Ajunsese o cetate sectară cu 4-5 feluri de numiri și curente. Deveniseră chiar agresivi. La ședințele de controversă, pe care preotul le ținea în localul școlii primare, la începutul activității, sectanții veneau toți și intimidau chiar pe preot și puținii ortodoxi, cari luau parte. Erau 50 familii declarate, cu aproape două sute sulele. O iarnă întregă a fost un chin, până s'a ajuns la provocarea unui scandal cu hătăi la sânge. Cu acea ocazie au sărit pe ferestre sectanții, ca să scape de urgia poporului înfuriat.

Se știe că pe atunci concursul autorităților nu era nici platonice. Ideile de democrație și libertăți socoteau sectele ca o chestie pur bisericască, sau cu expresia politicianilor, mai ales țărăniști, afacere a preoților.

Lupă îndârjită și perseverentă, studierea temeinică a doctrinei ortodoxe, nestatornicia sectanților, care se duceau unde le dădea mai mulți bani, dar mai presus de toate viața curată simpatia de care preotul s'a bucurat în sat, au făcut ca sectanții să dispară. Azi nu mai sînt decît celi, din fiecare sectă câte o familie sau adepți izolați: evangheliști, adventiști, baptiști, internaționaliști, sau de toate sectele, numai să se laude că e sectant.

Creștinii ortodoxi au întors spatele acestor semănători de zizanii, acestor profeți mincinoși, care terorizează pe adepții lor cu închipuita apropiere a venirii judecății cei înfricoșate, sau cu

întruparea Sfântului Duh la comandă la fiecare din ei și-i obligă să asculte preținse profeții, sau interpretări de scriptură, pe care unii abia pot să o citească.

Enoriașii își iubesc părintele lor sufletesc, îl respectă, și-l urmează în slături și tot ce vrea să facă spre binele și folosul lor. Biserica este întotdeauna populată și nu se lenește a le explica sfintele învățături, iar obiceiurile și datinile străbune sînt practicate cu toată credința.

M'a surprins plăcut un fel de ordonanță, pe care am citit-o în Biserică, așezată pe dosul unei uși a Sfântului Altar. Era o încheiere detaliată luată cu episcopii și consiliul parohial, în care se stabilea orarul serviciilor divine și atribuțiile din Biserică ale fiecăruia. Episcopii la lumânări, chestiuni de bani, ajutor în timpul serviciului divin, atât cântăreților în Biserică, cât și preotului în altar, când erau chemați. Cântăreții curățenia curții Bisericii, cât ține Biserica, restul privind pe preot. În Biserică după terminarea serviciului imediat curățenie, afară de sfântul altar, unde n'are voie a intra nimeni, decât chemat. Curățenia pe jos și a obiectelor, o face preotul. În unul din articole era prevăzut, îndatorirea cântăreților de a îngriji și de mormântul preotului înaintaș, care e în curtea Bisericii.

Frumoasă pildă.

Ceiace m'a impresionat, mai frumos ca orice, a fost cântarea sfintei liturghii de cele 3 fete ale preotului, pe 2 și trei voci după cum era cazul, ireproșabil executată. Mai ales la cântarea heruvicului, mi se părea că e cântare din cer, de departe, de îngeri . . . Ce exemplu frumos pentru licele noastre de preoți! Cunosc prea puțini fii sau fiice de preot, care să știe serviciul divin, dar să-l mai și execute.

Ne putând să țină la internat sau oraș copiii la școli, și-au făcut liceul în particular, una în cl. VII. și celelalte mai în urmă, după etate.

La școală preotul a avut și are rol hotărîtor. Când a venit în sat n'avea școală. A înființat comitet și s-a pus pe muncă grea și serioasă. Avea și diploma de învățător și deci autoritatea dublă îi da de lucru dublu. Deși erau încă 2 învățători, dar toată răspunderea era a sa și ca director. Nelipsitele invidii și reclame și-au produs veninul și aci, dar la o verificare de 2 zile de către fostul revizor cu nume de liară și mîncător de preoți, a plecat fel citându-l și l-a lăsat în direcție. Fiindu-i dragă munca și elevii, a stat mai mulți ani numai cu 200 lei pe lună, ca învățător.

Astăzi, suplinește pe un Domn învățător concentrat, ținând și locul de director și face străjerie școlară și extrașcolară. Dar ceiace voesc să remarc, e că la străjerii extrașcolari, se duc regulat licele sale și întrunesc și învață fetele gratuit, iar sâmbătă seara cu toții au venit la Biserică și au ajutat la strană cântând la vecernie și litie. — Strejerii ajută cu rîndul și la curățenie la

Biserică. Cei ce erau de rînd Duminecă au stat și la curățenie.

La banca populară este președinte și acum avea o sută mii lei dată pentru bumbac la Federală. Prin legea conversiunii unele, bănci populare au ajuns la lichidare, dar aceasta și-a dublat capitalul. Vrea să facă depozit în sat pentru produsele monopol ale statului. Viitorul cooperației e cât se poate de frumos. Băncile, pe care le va apuca acel timp demn, le va fi spre mult bine.

Legea serviciului social l-a găsit cu o bogată și cercetată bibliotecă la casa de cetire, pe care o avea înliințată cu zece ani în urmă. Dulap frumos, plin cu cărți, între care toate lucrările editate de Fundație sub titlu „Cartea Satului“. Umblî cu cărțile în ceantă și le dă pe acasă, celor ce știe a ceti, îndemnând la aceasta pe toți.

Acasă, am văzut lucruri și mai demne de reținut și de imitat.

Este recunoscut că preoții, care sînt idealști și muncesc în ogorul misiunii lor, nu pot face pricopsală multă pentru gospodăria lor.

Asemenea preoții, care agonisesc pentru sine, neglijează misiunea.

Incepând dela o situație slabă și-a construit aproape singur gospodăria. Mai ales lemnăria o lucrează bine. In odaia, pe care o are pentru atelier, specială, are scule de lemnărie și ferărie.

Mi-a arătat mobilă lucrată în casă, roatele căruțe, iar atehansele din curte numai de mîna preotului erau lucrate.

Acesta este preotul M. M. din parohia C. jud. Ialomița. Iată adevăratul apostol.

Față de cele constatate, P. S. nostru Episcop Gherontie l-a cinstit cu rangul de econom.

Referent

Recenzii

Dr. Ioan Dinu. Un document creștin apusean de conștiință ortodox orientală. 96 pagini. E o lucrare de amănunte istorice din epoca preconstantiniană a Bisericii creștine, în care d sa este specialist și despre care epocă, are scrieri originale, care au fost citate chiar de d-nii profesori cu renume, de învățații teologi ai Facultății de Teologie din Cernăuți (Monografia sfintei cruci).

Dl Dr. Ioan Dinu, avocat în Adamclisi Constanța, este un profund teolog, care deși are altă ocupațiune pentru viață, găsește multă căldură și voință în sufletul său, pentru chestiunile teologice, care l atrag, îl preocupă și neîncetat dă publicului câte ceva nou din cercetările și studiile sale teologice, care-i răpesc timpul liber.

Printre noi, cei dedicați preoției, puțini se găsesc, care să se ocupe cu aprofundarea teologiei. Articole sau mici studii prin reviste sau broșuri, sunt chestiuni, care nu cer nici multă muncă, nici aprofundări de chestiuni, ci bună voință.

Adăugați la aceasta faptul, că d-l Dr. I. Dinu stă la țară într'un sat, cunoscut de mulți după nume, prin valoarea istorică a localității. Destul de departe de centre mari, de la Constanța 60 km. Trăește izolat. Contactul cu lumea cultă și mai ales specialiști, e o școală permanentă, e ceva care nu-l poate face, fiind reținut și de ocupația zilnică, pe care n-o poate neglija și atunci eforturile personale trebuie să înlocuiască celelalte mijloace de cultivare.

Admir voința de muncă și îl socotesc pătimăș al studiilor teologice, care nu-i aduc de cât plăcerea personală a împlinirii unei aplicații formată prin educația de bază. A cetii și produce literatură, nu-i tot una cu a cetii și produce știință, pentru un om, care nu are această meserie.

Unui profesor, sau care are ocupația din care trăește îi cere și mândria personală să producă ceva, ceiace nu e cazul cu un diletant.

A cheltui din pușinul ce câștigă, pentru satisfacția personală, ca să pozezi operele cutare de specialitate, implică o puternică pornire internă, care la d-l Dr. Dinu e o patimă. În locuința sa nu e numai o bibliotecă, ci un muzeu, sau o pinacotecă.

Expresia sa „*Teolog emerit*“ pe care o atribue în scrieri teologilor de valoare, o cred cea mai potrivită pentru dânsul.

În timp, când în răsărit turcii stăpâneau și distrugeau orice urme de civilizație și cultură creștină, apusul aduna în bibliotecile sale, orice document din răsărit, de aceia scrierile și documentele creștine răsăritene tot din apus trebuie să le cerem, să le cercetăm, ca să le cunoaștem. În această direcțiune de cultură creștină, d-l Dr. Dinu, posedă lucrări pe care puțini teologi români le au, cărți scumpe și de valoare, în orice ramură teologică, dar în special istorice.

Lucrarea de care ne ocupăm, este prefațată de Prea Venerabilul profesor pensionar acum, dela Facultatea de Teologie din Cernăuți, Preot Dr. Vasile Gheorgiu, care evidențiază superioritatea concepției creștine, față de cea păgână. În un loc zice: „*Numele de creștin e cel mai frumos și cel mai onorific nume, pe care-l poate purta un om.* (pag. 9).

Se bucură de lucrări de felul acesta, care ies din pana foștilor săi elevi.

Ca introducere pag. 11—25, e o descriere poetică, în care cu mândrie de ortodox, descrie istoria, sau mai bine zis, tradiția încreștinării „Galiei“, Franța de astăzi. Această bucată ar putea servi ca model de expunere, termeni și fond, în istoria răspândirii creștinismului. Scrierea se atribue lui Irlneu,

Episcop de Lion, făcută în 177, după persecuția lui Marcu Aureliu, a patra din persecuții, care în Galia a avut o violență, ce nu fusese cunoscută până atunci. Cetățenii romani au fost decapitați, iar ceilalți chinuți și omorâți în circuri, de animale.

În 14 pagini sunt expuse faptele de martiraj și chinurile suferite de creștini, cu amănunțimi, care te înfioară.

La pag. 31 descrie:... *lanțurile le erau o podoabă nouă, pe care-o purtau, cum poartă o logodnică ciucurii de aur, ai rochiei de nuntă. Din trupul lor se împrăstia un plăcut parfum al lui H-istos, până într'atât, încât unii își închipuiau. că martirii se parfumează.*

Scrisoarea închee: *Grația divină nu lipsea mirenilor. Duhul Sfânt se sălășluia în mijlocul lor.*

Se descriu chinurile a 48 martiri, între care Pothiu episcop de peste 90 ani etate, preotul Zaharia și alții.

Sfântul Irineu a urmat Episcop în Lyon, după Pothiu, El era din orient, născut în Smirna la 140, este episcop la 177 și moare în timpul persecuției a V a lui Septimiu Sever la 202. Este explicabil deci, pentru ce a trimis această scrisoare Bisericii din Frigia și Asia.

Autorul arată cum această scrisoare dovedește că Bisericele din Galia nu țineau de Episcopul Romei și serbau Paștele ca în orient, (pag. 49). Asemenea principiile gnostice din Răsărit aveau și aici adepți, cum s'au descoperit după inscripții, (pag. 48). Martirii din acel timp răspundeau la interogatorii grecește, iar data Paștelor a primit-o a fi comună, după 325 (pag. 50).

Scrisoarea lyono-vieneză este numai fragmentară (pag. 46) și ar putea fi examinată și din punct de vedere: moral, dogmatic, filosofic și apologetic (pag. 55), autorul o discută numai din punct de vedere istoric, arătând că acele Biserici din Apus se socoteau ca filiale ale Răsăritului și deci lumina venind din Răsărit, numai aderenții lui au putut păstra doctrina fără știrbire. Față de acestea nici un argument din lume n'ar putea statua, ca Răsăritul să se plece (pag. 55).

În restul lucrării autorul descrie după actele martirice ale lui Lecherq și după Mine, mai mulți martiri din timpul persecuției marcaureliene.

Lucrarea D lui Dr. Dinu este bine a fi cunoscută de ortodoxi, ca un argument ireductibil contra catolicismului, care și mărește pretențiile de adevărată și singura Biserică a lui Hristos. În timpurile de acum se pare mai mult ca altă dată uniții români fac mai cu îndrăzneală și asiduu, jocul Romei.

Documente ca acestea sunt complect zdrobitoare pentru pretențiile papismului și e necesar să ne înarmăm cu tot ce avem la îndemână spre a putea ține piept atacurilor. Recomandăm lucrarea tuturor iubitorilor de știință și adevăr.

R.

O nouă carte despre viața lui Iisus

O carte despre viața lui Iisus, care să cuprindă descrierea întregii Sale ființe, divină și umană, este o lucrare care depășește puterea de creație omenească. Care om este atât de înțelept și credincios, ca să prindă cu mintea personalitatea Domnului Iisus, atât de necuprinzătoare, nu numai după natura Sa dumnezească, ci chiar după natura Sa omenească ?

Dacă viața Domnului a fost descrisă de sfinții evangheलिști, ei n'ar fi putut face aceasta, fără înrâurirea specială a lui Dumnezeu asupra lor, adică fără ajutorul inspirațiunii divine. De aceea felul cum este descris Domnul, în sf. evanghelii, nici odată nu va fi ajuns de oameni, pentru că autorul lor primar e însuși Dumnezeu.

Cu toate acestea, s'au încercat mulți să descrie viața Domnului. Problema vieții lui Iisus, a frământat încă mai mult cugetele celor necredincioși, nemulțumiți cu descrierile evanghelice. Astfel, după ivirea protestantismului raționalist și materialist, au apărut o mulțime de opere închinată vieții Domnului, toate purtând pecetea rezultatului negativ și distructiv, la cari au ajuns cercetările critice minuțioase asupra cârților sfinte.

Protestanții, negând autoritatea divină a cărților sfinte, precum și tot ce e supranatural în ele, au ajuns la negarea firii supranaturale, dumnezeiești, din persoana Mântuitorului, reducând-O numai la firea Sa omenească. Scriitorii protestanți nu mai văd în persoana Domnului Iisus, astfel detronată, decât un om superior, un geniu religios, sau un revoluționar cu ambiții politice, iar alți i au tăgăduit pur și simplu existența istorică, declarând povestirile evanghelice, ca simple mituri.

Elucrubațiile protestante, ce s'au impus prin bogăția lor în amănunte științifice, dar pornite dela ideea preconcepută de a tăgădui cu orice preț, divinitatea lui Iisus, au produs mult rău Bisericii romano-catolice și în general întregii Biserici. Biserica a fost crunt lovită, dar nu s'a lăsat doborâtă. Ca la un glas ceresc, s'a ridicat o pleiadă de teologi, istorici și literați, hotărâți să lupte contra absurdităților de tot felul, cari au clătinat profund conștiința creștină a veacului al XIX-lea. Se fac cercetări serioase și temeinice asupra textului Sf. Scripturi, critica biblică pozitivă ia un mare avânt și se răspunde aberațiilor criticii negative, cu aceleași arme. Apar noi opere

ce au de obiect viața lui Iisus, în care sunt combătute părerile criticilor extremiști, conchizându-se cu argumente istorice și exegetice, la existența istorică a lui Iisus, la umanitatea și incontestabila Sa divinitate.

Câteva din operele, cari cuprind descrierea vieții lui Iisus eșite din ambele tabere, s'au tradus și în românește. Cele protestante n'au avut, însă, la noi acelaș efect distructiv pentru pacea Bisericii, că în apus, unde Biserica romano-catolică a provocat destule reacțiuni contra ei, din cauza spiritului prea lumesc și violenții, cu care uneori și a exercitat puterea.

Însă, în măsura în care a prins și la noi rădăcină ideile anticreștine și antibisericești importate din apus, au fost primite favorabil și operele protestante. În special „Viața lui Iisus“ a lui Ernest Renan, expusă într'o admirabilă formă literară, s'a bucurat și la noi de largă răspândire în lumea cultă. Și azi este aproape singura carte despre viața lui Iisus cunoscută de intelectualii noștri. Nu mai puțin răspândită, mai ales în mijlocul unor anumiți cetățari, este cartea evreului Emil Ludwig „Fiul Omului“, o carte plină de impiosități la adresa Mântuitorului, cu toată obiectivitatea (!) ce și o pretinde autorul. Tot așa de impioasă este cartea lui Edouard Schure „Iisus“, care așează persoana Domnului în categoria marilor inițiați din isoria tainică a religiunilor.

O a doua categorie de scrieri închinată vieții lui Iisus, traduse în românește, o formează operele teologilor și literaților romano-catolici. Șirul acestora începe cu opera abatelui Didon „Iisus Hristos“, tradusă de Const. Chiricescu și Pr. Const. Nazarie. A fost accesibilă mai mult teologilor, așa că nu s'a răspândit prea mult și azi se mai găsește. De curând a apărut într'o nouă ediție „Viața lui Iisus“ de Giovanni Papini, tradusă de Alex. Marcu. E o carte uimitor de frumoasă, prin căldura stilului și ingeniozitatea cugetărilor. Nu mai puțin admirabilă este „Viața lui Iisus“, opera credinciosului și eruditului academician francez François Mauriac, tradusă de Pr. Em. Păsculescu-Orlea și Const. A. I. Ghica.

Dar tot ce a putut da mai bun știința împletită cu credința, privitor la descrierea vieții Domnului, se cuprinde în cartea Monseniorului Emil Bougand „Iisus Christos“, tradusă anul trecut de C. Ceruleanu.

N'am putea afirma că această lucrare, de care voim să ne ocupăm în rândurile ce urmează, depășește pe acelea ale lui Papini și Fr. Mauriac; totuși, în unele privințe este superioară. Bougand păstrează o ordine cronologică mult mai perfectă în desfășurarea evenimentelor din viața lui Iisus, decât ceilalți doi autori. În plus, superioritatea acestei opere, constă în profunzimea apologetice cuprinsă în partea a treia a cărții, intitulată „Concluziunile logice ale vieții lui Iisus Christos“. Într'o formă clară și seducătoare, autorul tratează în această

parte, o mulțime de probleme ridicate de viața pământească a lui Iisus, care se adresează mai mult rațiunii, în măsură să convingă și pe cei mai mari necredincioși de adevărata natură a Domnului Iisus, care n'a fost numai om, ci și Dumnezeu adevărat.

A face un rezumat al acestei cărți, după cum se obișnuiește într'o recenzie, i-ar scade, poate, din valoarea ei. Lectura ei în întregime lasă mai multe urme și te face să trăiești cu o intensitate mai adâncă, sguuitoarele momente ale vieții Mântuitorului.

Cu toate înaltele ei calități, lucrarea prezintă, însă și unele greșeli :

a) Autorul greșește indentificând pe apostolii Iacob al lui Alfeu, zis „Iacob cel Mic“ și pe Iuda Tadeu respectiv Lebeu, cu „frații Domnului“ (rudele Domnului) cu acelaș nume (pag. 211). Din cetirea atentă a N.-Testament rezultă însă, că „frații Domnului“ sunt deosebiți de apostolii Domnului. Domnul își alesese deja apostolii, atunci când Maica Sa, întovărașită de „frații Domnului“ îl căutau să-i vorbească (Mc. III 13-35). Mântuitorul n'a avut rude în cercul învățăceilor Săi (Mc. VI 3) Sf. ev. Ioan afirmă aceasta și mai precis, când spune că, „nici frații lui nu credeau întrânsul“ (VII. 5).

b) Identificând pe, frații Domnului cu apostolii Domnului cu acelaș nume, deasemeni afirmă greșit, că autorul epistolei lui Iuda este apostolul Iuda Tadeu (pag. 212) și că apostolul Iacob a fost primulepiscop al Ierusalimului (pag. 211) Din cercetarea atentă a epistolelor și F. Ap. rezultă, însă, că Iacob, primul episcop al Ierusalimului și Iuda, autorul epistolei ce-i poartă numele sunt dintre rudele Domnului, pe care le găsim printre credincioși, abia după moartea și învierea Mântuitorului, formând un grup deosebit de al apostolilor (F. A. I 14).

c) Nu mai puțin greșită este confundarea Mariei, sora lui Lazăr, cu Maria Magdalena, precum și a lui Simon fariseul cu Simon Leprosul (pag. 154 158 și 337). Sf. Evanghelie, arată clar, că Mântuitorul a primit două ungeri cu mirodenii în două locuri și timpuri diferite. Prima dată a fost uns cu mirodenii în casa lui Simon fariseul, unde n'a primit onorurile cuvenite, iar timpul când a primit ungera aceasta se leagă de activitatea Domnului în Gălileia (Lc. VII 36 50). Femeia păcătoasă care a uns acum picioarele Mântuitorului n'a putut fi Maria sora lui Lazăr, care locuia în Betania (Iudeea), ci Maria din Magdala, oraș în Galileia pe malul lacului Ghenizaret. Despre a doua ungera, evangheliștii vorbec apriat, că a avut loc în Betania, în casa lui Simon leprosul, în ajunul intrării triumfale în Ierusalim (Mc, XXVI. 6-13, Mc. XIV 3-9, Ioan XII 1-9). Sf. ev. Ioan spune, că la acest ospăț a luat parte și Lazăr cu surorile lui : „Marta slujea . . . iar Maria luând o litră cu mir

de nard de credință, de mult preț, a uns picioarele lui Iisus, . . (XII 2-3). Nu mai încapă îndoială, că această Marie a fost sora lui Lazăr, iar, nu Maria Magdalena. Deci, Maria Magdalena și Maria sora lui Lazăr, precum și Simon fariseul și Simon leprosul, nu sunt una și aceiași persoană, ci două persoane.

d) Autorul bănuiește, că sf. ev, Luca ar fi fost martor ocular al unor fapte povestite în evanghelia sa (pag. 436) și afirmă despre acelaș evanghelist, că ar fi aflat întâmplările minunate cari au însoțit nașterea Domnului, chiar dela Sfânta Fecioară pe care a cunoscut O personal (pag, 40). Ori, noi știm sigur că sf. ev. Luca n'a fost printre învățăceii nemijlociți ai Domnului. Insuși mărturisește în prologul evangheliei sale, că n'a fost martor ocular al faptelor Mântuitorului. Persoana Sf. ev. Luca se amintește abia în legătură cu activitatea Sf. ap Pavel, căruia i-a fost discipol și însoțitor, începând din a doua călătorie misionară. Pe Maica Domnului, care după tradiție, a mai trăit puținii ani după înălțarea Mântuitorului la cer, n'a putut s'O cunoască personal Sf. ev. Luca, care a venit la Ierusalim abia pela anul 58 d. H. ca însoțitor al ap. Pavel, la reîntoarcerea din a treia călătorie misionară (F. A. XX și XXI).

e) Deasemeni autorul greșește când spune că la masa Cinei de Taină, (tendință catolică: *Petru era așezat* la dreapta Mântuitorului, iar Ioan la stânga (pag. 371). Se știe că evreii obișnuiau să stea la masă întinși pe niște divanuri care se numeau *triniclum* pentru că pe fiecare încăpeau câte trei meseni. Vorbind despre dreapta și stânga, autorul înțelege că Mântuitorul era așezat la mijlocul divanului, având deoparte și de alta pe Petru și Ioan. Stabilește greșit, însă, locul lui Ioan. Dacă Ioan a fost așezat la stânga cum afirmă autorul, cum ar fi mai putut să stea rezemat pe pieptul Domnului Iisus ?!

Lucrarea mai prezintă unele greșeli de cronologie biblică, pe care nu i le imputăm, ținând seamă, că de când s'a scris lucrarea și până astăzi, știința teologică a evoluat mult. Ne-am referit numai la acelea, cari pot fi combătute pe temeiul Sf. Scripturi.

Ne surprinde, însă, obiectivitatea autorului în privința timpului, când a avut loc Cina pascală a Domnului. Deși episcop romano catolic, nu împărtășește părerea majorității exegeților apusenii, cari, pentru, a justifica întrebuițarea azimei afirmă că Iisus a avut Cina într'o Joi care a picat în ziua de 14 Nisan, deci odată cu ospățul pascal al Iudeilor. Contrar părerii contraților săi apuseni, autorul afirmă că Mântuitorul a cinat cu apostolii Săi Joi 13 Nisan, cu o zi înainte de înjunghierea mielului pascal (pag. 368-369).

Cu toate aceste greșeli, cari n'o fac inferioară operelor lui Papini și Fr, Mauriac la cari se observă intenția de a se servi de unele precizări, ce sunt posibile de contraversă, această

carterămâne cea mai reușită lucrare închinată vieții lui Iisus.

Stilul ei vioiu curgător, descrierea clară și mișcătoare, care te face să urmărești cu întreaga ființă desfășurarea întâmplărilor din dramatica viață a lui Iisus și numeroasele explicațiuni importante chiar și pentru specialiști, fac din această carte, o lectură plăcută, instructivă și înălțătoare de suflet.

Deasemeni, traducătorul merită toată lauda și recunoștința, pentru gândul de a traduce această operă în limba românească, pentru felul cum a reușit s'o traducă, cât și pentru notele biografice, cari ne dau puțința să cunoaștem pe autor.

Pr. Ec. Alex. Z. Ionescu

Radu-Negru-Ialomița

Stele de Mai

de AL. PANAITÉ NICOREȘTI

*Omul pătrunde, în viață când,
Azi pipăind, mâine plângând !
Ș'apoi întărit, gândește zâmbind :
Sunt creatura, ce moare visând :*

*Ca zorii, ce se sting, e drumul vieții.
Amiezul e scurt și seara de vreme.
Și Doamne !... Când flamura vieții o simți mai bine
Atunci vine noaptea, ca Tu să ne duci.*

*Nădejdea, spre culmi de viață,
La îngerii Tăi, cu albe sclipiri,
Unde lumina, Tu ești lumină,
Și al măririlor Atotputernic stăpân*

*Din adevăr, lumină, dă-ne Tu lumină,
Cu harul Tău revarsă, tot belșugul sfânt !
Și noaptea orbirii noastre, Tu o luminează,
Cu bunătatea Ta, coboară pe pământ !...*

*...Să ne'nvieze simțul,
Iubirea'n noi s'o înalțe,*

*Căzutelor vedenii, îmbracă-le tu voalul,
In umbra joasă a vieții, cernită spre mătăanii..*

*Și când va fi să fie,
Ca furul să ne vie.
Să ne găsească trezi,
La sfânta-Ți datorie.*

PARTEA OFICIALĂ

*COPIE după adresa Onor. Minister al Cultelor și Artelor
Nr. 15. 828/940 către Sf. Episcopie înregistrată sub Nr. 2821/940*

In legătură cu adresa Ministerului Finanțelor — Casa Autonomă de Finanțare și Amortizare — Nr. 5800 din 22 Martie 1940 înregistrată la Ministerul Cultelor și Artelor sub Nr. 15828,940, am întocmit o circulară pentru toți preoții ortodocși și greco-catolici din țară rugându-i să dea sprijinul Cucerniciilor lor pentru o răspândire cât mai mare a bonurilor de înzestrarea armatei și întărirea hotarelor țării.

Aceste circulări tipărite de Ministerul Cultelor și Artelor, s'au expediat P. C. Protopopi, după numărul de preoți pe care-l au în protopopiile Prea Cucerniciilor lor cu rugămintea de a le expedia preoților pe care-i au în protopopiat.

Aducându-vă la cunoștință. Vă rugăm Prea Sfințite să binevoiți a da prețiosul sprijin al Prea Sfinției Voastre Guvernului Țării pentru o cât mai mare răspândire a bonurilor pentru înzestrarea armatei, dispunând ca preoții să folosească toate ocaziile pe care le oferă oficierea slujbelor religioase publice și particulare lămurind poporului, atât siguranța plasării numerarului lor, cât și importanța faptei lor nu numai în ceiace privește interesele Statului, dar și interesul fiecăruia.

O armată este tare când e și bine aprovisionată, cu echipament, subsistență, muniții și armătură.

Apărarea Statului implică în sine și apărarea Bisericii, ca instituție fundamentală și națională a Statului, cu menirea de a sădi sufletele cetățenilor toate virtuțile morale, necesare unei temeinice organizații de Stat.

Având în vedere interesul Statului, al Bisericii și al credincioșilor, de a avea oștirea țării înzestrată cu tot ce-i trebuie, în cazul când hotarele Patriei ar fi călcate, Vă rugăm Înalt Prea Sfințite să binevoiți a dispune, ca organele în subordine, pe care le aveți, să se intereseze foarte de aproape de activitatea preoțimii în ceiace privește obiectivul circulării acestui Minister Nr. 15828, 940 care se anexează.

În timpul potrivit, Vă vom ruga să binevoiți a ne da referințe asupra rezultatului acestei circulări, cât și asupra circulării Nr. 12841/940, privitoare la aratul și însămânțarea tuturilor ogoarelor și țărinelor cultivabile ale țării.

Primiți, Vă rugăm, Prea Sfințite, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Ministru, (ss) Indescifrabil

Directorul Serviciului
Inspectoratului G-I al Cultelor
(ss) Indescifrabil

Cronica externă

Franța. De la începutul războiului biserica ortodoxă din Franța s'a ocupat cu venirea în ajutorul spiritual și material al soldaților ortodoxi. Prima sa grijă a fost să se pună în legătură cu autoritățile militare pentru a studia posibilitatea numirii confesorilor ortodoxi. Acest proiect se află încă în discuție din cauza dificultăților ce rezultă din împrăștierea mobilizaților ortodoxi.

Un comitet ortodox a fost alcătuit cu însărcinarea de a se ocupa de toți mobilizații ortodoxi ruși, greci, jugoslavi și români. Studenții ortodoxi sunt la datorie.

Finlanda. *Buletinul de informație internațională anti-comunistă.* (Nr. din 23 III 1940) publică rezultatele unei anchete făcută printre prizonierii de războiu ruși din Finlanda. Iată în rezumat, constatările cele mai interesante de reținut:

1. Masa poporului rus rămâne ostilă bolșevismului. Ea se supune acestuia din urmă însă nu-l acceptă și consideră regimul actual ca un rău, care va trebui să dispară, curând sau mai târziu, pentruca să facă loc unei noi rândueli.

2. În marea sa majoritate poporul pare să fi fost puțin corupt de bolșevism, ceea ce nu s'ar fi putut crede. Numeroase elemente credincioase dăinuiesc încă, care sunt în stare să deschidă ochii la prima ocazie și să participe activ la renașterea Rusiei. Regimul bolșevic își reazimă forța sa pe ignoranța'n care este menținut poporul rus.

3. Regimul comunist din Rusia este lipsit de temelii solide. Mașinăriile aparatului administrativ funcționează rău. Problema agrară n'a fost rezolvată în conformitate cu aspirațiile maselor populare.

Lipsa de încredere, «epurațiile» permanente nu permit întărirea regimului și ameliorarea funcționării administrative.

4. Sforțarea, totuși limitată, făcută cu prilejul războiului finlandez a fost deajuns pentru a se dovedi slăbiciunea întregii organizații, în deosebi a organizației militare.

5. O încercare mai însemnată și mai durabilă mai ales, va zdruncina regimul fără îndoială. Populația este convinsă de lucrul acesta și ea nădăjduște.

6 Soluționarea problemei ruse și ameliorarea situației generale din Europa, prin răsturnarea regimului comunist din U. R. S. S. (în deosebi prin ajutorarea elicace a Finlandei) este o acțiune neapărată și realizabilă în împrejurările actuale.

Rusia cu toată intensitatea campaniei antireligioase, ce se duce în Rusia de mai mulți ani, sentimentul religios și necesitatea religiei n'au fost exterminate; în deosebi, marea masă a țaranilor nu și a părăsit creștinismul său ortodox. Printre muncitorii există deasemeni numeroși credincioși deși sunt ațâțați mereu de agitatorii comuniști. Așa s'a întâmplat cu prilejul sărbătorilor de Crăciun. Informațiile din Moscova și din alte orașe arată că bisericile în ființă au fost tixite de credincioși. Turburările în timpul slujbelor, provocate de obicei de ateli comuniști, au produs puțin interes și puțină neliniște.

Polonia. Cei fără Dumnezeu au cauzat desordine în ținuturile din Polonia orientală de curând ocupată de bolșevici. Șeful ateilor ruși din Moscova, E. Iaroslaski, are puteri nelimitate activând fără nici o împiedicare. Sforțările au fost depuse mai ales împotriva catolicilor. Mai multe conflicte sângeroase s'au produs la Liov între locuitorii indignați și propagandiștii antireligioși. Aceștia din urmă n'au dat nici o atențiune faptului că Polonezilor li se garantase o mare libertate religioasă prin decretul lui Stalin, amintit ca o excepție liberală și democratică și cu care Polonezii au fost așa de «generos» binecuvântați.

Finlanda. Corespondentul ziarului *Times* din Finlanda comunică că Finlandezii au procurat prizonierilor de războiu ruși cărți clasice în limba rusă și mai cu seamă Biblia și alte scrieri religioase. «Voim, spuneau ei, să dăm acestor oameni posibilitatea să citească ceea ce le lipsește în țara lor».

Aviatorii finlandezi au aruncat asupra Leningradului mii de Biblii în limba rusă. Se spune c'au fost adunate și citite cu mare râvnă.

Anglia. Episcopul militar al Finlandei a adresat în timpul războiului bisericii anglicane apelul următor: «Lupta actuală, pe viață și moarte, națiunea finlandeză o duce pentru libertate, pentru credință creștină din țara noastră, pentru păstrarea sau nimicirea bisericii finlandeze din numărul bisericilor din lumea întreagă.

În numele tuturor creștinilor din această țară fac un apel către voi cu speranța de a obține sprijinul vostru moral și material pentru poporul meu și biserica sa. Apărându-ne contra agresorului, ne luptăm în același timp contra dușmanului declarat al creștinismului, statul bolșevic. Avem conștiința de a fi posturile înaintate ale civilizației occidentale și creștine în Nord. Avem încrederea că creștinii nu ne vor părăsi. Dumnezeu cel atotputernic să ne ajute».

(Le Christianisme au XX siècle)

Rusia Sovietică. Persecuția Religioasă.

Șeful uniunii ateiste Emil Garoslaski a făcut deja o călătorie de inspecție în Polonia Orientală, despre care lucru a vorbit în fața ateilor din Moscova. În numeroasele orașe poloneze, pe care le-a vizitat, el a putut să constate că propagandiștii ateii au obținut în câteva săptămâni, un mare succes. În toate orașele mari din Ucraina și Rusia Albă au fost închise bisericile și sinagogile. Insignele ciocanului și ale seurei vestesc peste tot marea victorie a lui Stalin. Astăzi au fost «curățite» de preoți.

Iată pretențiunile pe care Consiliului central al uniunii ateiste le-a adresat guvernului sovietic cu prilejul intrării armatei roșii în Polonia :

1. Închiderea clădirilor destinate vreunui cult religios ;
2. Mișcarea atee sovietică va avea însărcinarea să creze grupări locale de atei militanți în țara ocupată ;
3. Miniștri cultului religios vor primi ordinul să-și înceteze activitatea până la noi dispoziții ;
4. Intreaga avere bisericască va fi confiscată în folosul statului ;
5. Toate persoanele care au fost închise pentru blasfemie de către justiția poloneză vor fi eliberate ;
6. Relațiunile statului polonez cu Vaticanul vor fi anulate ;
7. O gazetă poloneză atee va fi înliințată sub titlul *Pol-ski bezbajnik* ;
8. Posturile de radio rusești din Polonia vor fi puse în slujba propagandei atee. Pentru această propagandă, consiliul central a pus la dispoziție trei milioane de ruble.

Finlanda. Războiul a produs o mare sporire a sentimentului religios în sânul poporului finlandez dar s'au produs și mari ruine materiale printre așezămintele bisericesti.

Așa de pildă mănăstirea Vaalama a fost distrusă de bombardamentul avioanelor sovietice făcând numeroase victime și printre călugări. Tezaurul mănăstirii ar fi fost pus din vreme la un loc sigur.

Lituania. Cu prilejul intrării trupelor lituaniene la Vilna (28 Octombrie 1939) Mitropolitul ortodox Elefterie cu reședința la Kaunas a trimis o scrisoare pastorală către ortodoxșii orașului și ținutului Vilna prin care le face cunoscut că, de acum înainte, trec sub jurisdicția sa și deci sub jurisdicția patriarhatului de Moscova.

(Irénikon, nov.-dec. 1939).

Pr. Corneliu M. Grumăzescu

INFORMAȚIUNI

Cu ocazia Sfintelor Paști P. S. Episcop Gherontie a schimbat următoarele telegrame :

M. S. Regelui Carol II București

Clerul și credincioșii Eparhiei Constanța depun omagii la picioarele Tronului Regal, cu ocazia Sfintelor sărbători ale Învierii Domnului și vă adresează creștinescul : Hristos a înviat.

Episcop † Gherontie

Răspuns din Castelul Lăpușna

P. S. Episcopul Gherontie Constanța

Adevărat a înviat ! Sănătate.

CAROL R.

Măriei Sale Marelui Voevod Mihai București

Hristos a înviat

Episcop † Gherontie

Răspuns

Măria Sa Marele Voevod de Alba Iulia, mă însărcinează a vă transmite mulțumiri pentru bunele urări exprimate cu ocazia Sfintelor Sărbători ale Paștelui.

Adjutant, Lt. Colonel, (ss) D. Dămăceanu

*
* * *

Alteța Sa Regală Principesa Elisabeta, Banloc

Hristos a înviat

Episcop + Gherontie

Răspuns, București.

Din ordinul A. S. R. Principesei Elisabeta a României, am onoare a Vă transmite mulțumirile Sale pentru urările ce I-ați exprimat de Sf. Sărbători ale Paștilor.

Chambelanu A. S. R. Principesei Elisabeta a României
(ss) SCANARY.

*
* * *

Domnului Prim Ministru Gheorghe Tătărașcu București.

Invierea Domnului să Vă aducă puteri înoite, spre gloria neamului.

Hristos a înviat

Episcop † Gherontie

Răspuns.

P. S. Episcop Gherontie Constanța

Adevărat a înviat

Gh. Tătărașcu

*
* * *

Domnului Ministru al Economiei Naționale M. Cancicov, București

Cu prilejul venirii în fruntea Departamentului Economiei Naționale urez Excelenței Voastre, în numele meu și al credincioșilor Eparhiei Constanța spor la lucru spre binele Patriei și slava Bisericii strămoșești.

Episcop † Gherontie

Răspuns.

Vii mulțumiri

(ss) Ministru Mircea Cancicov

*
* * *

Domnului Ministru al Cultelor Ștefan Ciobanu București.

„Cu prilejul venirii în fruntea Departamentului Cultelor și Artelor urez Excelenței Voastre în numele meu și al credincioșilor Eparhiei Constanța, spor la lucru spre binele Patriei și slava Bisericii strămoșești“

Episcop † Gherontie

Răspuns.

Sincere mulțumiri pentru bunele urări

Ministru (ss) Ștefan Ciobanu

* *

*

Domnului Ministru A. Bentoiu București

Credincioșii Eparhiei Constanța și cu mine s'au bucurat nespun, că Dumnezeu V'a ajutat și Majestatea Sa Regele prețuind marile și netăgăduitele merite ale Excelenței Voastre V'a chemat la locul unde erați așteptat de toți Românii iubitori de țară.

Cu prilejul venirii Excelenței Voastre în fruntea Departamentului Justiției în numele meu și al credincioșilor Eparhiei, Vă felicit din toată inima binecuvântează pașii Excelenței Voastre și Vă urez spor la lucru spre binele Patriei și slava Bisericii strămoșești.

Episcop † Gherontie

Răspuns.

Călduioase mulțumiri

Ministrul Justiției (ss) A. Bentoiu

* *

*

P. S. Episcop Gherontie, mulțumește pe această cale tuturor iubiților săi fii sufletești, care i-au trimis felicitări și creștinești salutări, cu ocazia Sfințelilor sărbători ale Invierii Domnului. Le dorește tuturor aceleași fericiri, le face urări de bine și le transmite arhiereshi binecuvântări.

* *

*

Se aduce la cunoștința parohiilor și persoanelor particulare, că orice corespondență cu Sfânta Episcopie se înaintează pe cale ierarhică, adică prin protoierie.

Aceiași cale vor urma-o și candidații la preoție. Cererile pe altă cale nu se vor cerceta.

* *

Se atrage din nou și serioasă atențiune Cucernicilor Preoți parohi să execute dispozițiunile din decizia Sfintei Episcopii Nr. 6163 din 20 August 1939 relativ la bibliotecile parohiale, care e publicată în Revista Tomis pe Octombrie 1940.

În timp de aproape un an, de când s'a dat decizia și pe care o cunosc toți, a putut oricine să fie în regulă, afară de cei cu rea voință care vor fi sancționați.

D-nii P. Nițulescu și Breazu au editat lucrarea: **Muzica Românească de astăzi**, pe care o recomandăm amatorilor. Se găsește la Academia de Muzică București.

* * *

Preoții și cântăreții, cari înainte de a fi preoți au avut slujbe la alte instituții, dar nu li s'au făcut rețineri pentru casa pensiilor, să-și scoată un certificat de la acea instituție, pe care să-l depună la casa pensiilor, spre a fixa suma, ce urmează să o depună la Administrația Financiară. Recipisa împreună cu o copie de pe decizia de aprobare le va înainta Sfintei Episcopii, pentru fișa de pensie.

* * *

D-ra Maria Dinu misionara Eparhiei a fost în joia mare la arestul preventiv Constanța, pregătind pe femeile de acolo pentru taina mărturisirii și împărtășirii, pe care le-au primit Sâmbătă.

Vineri le-a vorbit la bărbați și femei despre patimile Mântuitorului. În ziua de înviere li s'a făcut un serviciu religios de către confesorul închisorii și li s'au dat ouă roșii și alte daruri donate de inimile caritabile.

* * *

Mulțumiri

Parohia „Sfânta Maria dela Mare” din Balci mulțumește Sfintei Episcopii pentru donația de 15.000 lei.

Parohia Baltagiul Nou jud. Durostor, mulțumește d-lor ingineri Ion Zamfirescu și Oprea Roșculeț pentru împrejmuirea Bisericii 107 m. și d-lui Radu Ghenu pentru ajutor la clădirea Bisericii.

Donații

Parohia Iazu Ialomița mulțumește d-lui Barbu Neacșu, Ioana Stan și M. Zlotea pentru donație de obiecte de cult și d-nei I. Chirculescu, care a donat 2 Ha. teren arabil.

Parohii vacante

Jud. Constanța. Parohia urbană Carmen-Sylva pe 1 Aprilie 1940. Populația 120 familii. Are Biserică.

Jud. Ialomița. Parohia Jilavele II pe 1 Mai 1940. Are 400 familii cu 1700 suflete și 8.50 Ha. sesie.

Jud. Caliacra. Parohia Vulturești pe ziua de 1 Ianuarie 1940. Are 265 familii 10 Ha sesie.

SPRE ȘTIINȚA

Revista apare sub îngrijirea Secției Culturale.

Schimbul de reviste, trimeteri de articole, abonamente și orice corespondență, se va adresa Revistei «Tomis» la Sfânta Episcopie, Constanța.

ARONAMENTUL:

1 an pentru preoți, epitropi și abonați particulari 120 lei

1 an pentru cântăreți . 100 .

SFÂNTA EPISCOPIE – CONSTANȚA

onor
~~P. C. Sale~~ Facultatea de Teologie
~~Domnului~~

Universitatea
Parohia p. bibliotecă

Comuna _____

Județului București